

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

змістового модуля

«ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ
ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

підготовки здобувачів другого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	014.04 Середня освіта (Математика)

2023 рік

Навчальна програма змістового модуля «Професійна діяльність учителів математики в закладах позашкільної освіти» підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 014.04 Середня освіта (Математика). Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2023. 9 с.

Розробник програми:

Клязьмін Роман Іванович, аспірант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Навчальну програму змістового модуля «Професійна діяльність учителів математики в закладах позашкільної освіти» обговорено і схвалено на засіданні кафедри загальної педагогіки та андрагогіки

Протокол засідання кафедри № 3 від 30 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки

_____ Мокляк В. М.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Середня освіта (Математика та інформатика)»

_____ Валентин МАРЧЕНКО

Рецензент програми:

Козирод О. Г., доктор філософії, старший викладач кафедри мистецької та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

I. ВСТУП

Програма вивчення змістового модуля «Професійна діяльність учителів математики в закладах позашкільної освіти» укладена відповідно до освітніх програм підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.04 Середня освіта (Математика).

Предметом вивчення змістового модуля є підготовка майбутнього вчителя до професійної діяльності учителів математики в закладах позашкільної освіти

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка, методика виховної робота, навчальна психолого-педагогічна практика, методика навчання математики, основи педагогічної майстерності

Мета змістового модуля: навчити майбутніх учителів математики методологічним підходам, принципам, змісту професійної діяльності учителів математики в закладах позашкільної освіти.

Завдання змістового модуля: оволодіння студентами сутністю, особливостями, досвідом та педагогічними умовами, уміннями здійснення організаційно-методичного супроводу професійної діяльності учителів математики в закладах позашкільної освіти.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

ПРН 2. Знати теоретичні основи навчання та виховання в школі, вміти інтегрувати знання, аналізувати і порівнювати педагогічні технології, експериментувати в педагогічній діяльності;

ПРН 4. Розв'язувати задачі різних рівнів складності курсу математики та курсу інформатики;

ПРН 10. Застосовувати сучасні методики та технології навчання, виховання і розвитку, у тому числі інформаційно-комунікаційні, на уроці, у позакласній і позашкільній роботі;

ПРН 13. Організовувати позакласну та позашкільну діяльність учнів основної школи, сприяти розвитку позитивної самооцінки учнів, я-ідентичності;

ПРН 15. Знаходити, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел, насамперед за допомогою інформаційних технологій;

ПРН 19. Розрізняти, критично осмислювати, використовувати традиційні та інноваційні підходи, принципи, методи, прийоми навчання та організації у професійній діяльності;

ПРН 20. Оцінювати, реконструювати та модифікувати власні професійні знання та уміння.

II. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

На вивчення змістового модуля відводиться *30 години /3 кредит ECTS*.

Вивчається навчальний модуль «Професійна діяльність учителів математики в закладах позашкільної освіти» у V або VI семестрі на третьому курсі і

завершується заліком в кінці 6-го семестру.

Передбачено питання курсу лекцій та проведення практичних занять, а під час самостійної роботи студенти повинні здійснювати теоретичну підготовку з відповідних тем лекційного курсу та готуються до захисту модульних контрольних робіт.

Змістові субмодулі та теми	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
ЗМІСТОВИЙ СУБМОДУЛЬ 1. Професійна діяльність учителів математики в закладах позашкільної освіти як проблема педагогічної теорії і практики.				
Тема 1. Проблема організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах у педагогічній науці.	2	2	5	1
Тема 2. Особливості професійної діяльності учителів математики в позашкільних навчальних закладах.	2	2	5	1
Тема 3. Сутнісно-змістова характеристика готовості майбутніх учителів математики до професійної діяльності в позашкільних навчальних закладах.	2	2	5	1
Разом за змістовим субмодулем 1	6	6	15	3
ЗМІСТОВИЙ СУБМОДУЛЬ 2. Організаційно-педагогічні аспекти професійної діяльності вчителів математики в закладах позашкільної освіти.				
Тема 1. Організаційно-педагогічні умови професійної діяльності в закладах позашкільної освіти.	2	2	5	1
Тема 2. Модель професійної діяльності підготовки майбутніх учителів математики в закладах позашкільної освіти у.	2	2	5	1
Тема 3. Організаційно-методичний супровід професійної діяльності вчителів математики в закладах позашкільної освіти	2	2	5	1
Разом за змістовим субмодулем 2	6	6	15	3
Всього годин	12	12	30	6

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СУБМОДУЛЯМИ І ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ СУБМОДУЛЬ 1. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

Тема 1. Проблема організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах у педагогічній науці

Специфічні особливості організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах. Освітні можливості позашкілля у сприянні вирішення актуальних для суспільства завдань. Шляхи активізації та розвитку індивідуальних інтересів, почуттів, волі в набутті вихованцями додаткових знань, умінь та навичок.

Сучасні тенденції становлення та розвитку позашкільної освіти. Провідні напрямки діяльності в позашкіллі. Організація позашкільної освіти на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, акмеологічного та аксіологічного методологічних підходів. Опанування вихованцями змістом позашкільної освіти. Формування у вихованців стійких інтересів та життєвої потреби займатися цим видом діяльності. Планування учасниками освітнього процесу своєї діяльності. Розвиток у педагогів комунікативної компетентності. Профорієнтаційна спрямованість позашкільної освіти. Подолання недоліків предметного шкільного навчання засобами його інтеграції з позашкільною освітою.

Тема 2. Особливості професійної діяльності учителів математики в позашкільних навчальних закладах

Реалізація ідеї інтеграції урочної, позаурочної, позакласної та позашкільної освіти в освітній діяльності гуртків науково-технічного спрямування. Професійно-педагогічна діяльність вчителя математики як методологічне підґрунтя формування його готовності до освітньої діяльності в позашкіллі. Методологія освітньої діяльності в позашкіллі як система ідей, якими інтегруються провідні методологічні принципи, категорії і методи математичної й позашкільної освітніх галузей.

Готовність педагогів до комунікації, партнерства та співробітництва з вихованцями, як системоутворююча складова позашкільної освіти. Спрямованість на позашкільну освітню діяльність на засадах творчої співпраці вихованців та педагогів, їхня вмотивованість на діяльність цього виду, як одна з провідних педагогічних умов готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти.

Проектування та впровадження змісту творчої науково-технічної діяльності, як провідні напрями професійної діяльності вчителів математики в закладах позашкільної освіти

Тема 3. Сутнісно-змістова характеристика готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в позашкільних навчальних закладах

Поняття готовність до професійно-педагогічної діяльності. Суиність понятійного конструкту «формування готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти». Конкретизація необхідних та достатніх обсягів освітньо-професійної діяльності учасників освітнього процесу, необхідних для формування готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти.

Мотиваційний, пізнавальний, інформаційно-комунікаційний, методичний та рефлексійний компоненти готовності цього виду.

Критерії та показники ефективності підготовки майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти. Рівні вияву готовності цього виду: високий, середній та початковий. Визначення вихідних рівнів готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти.

ЗМІСТОВИЙ СУБМОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Організаційно-педагогічні умови професійної діяльності в закладах позашкільної освіти.

Аналіз особистісних, науково-методичних, матеріально-технічних, професіологічних та організаційно-управлінських умов готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти. Характеристика особистісних організаційно-педагогічних умов формування здатності здобувачів освіти до саморозвитку та самовдосконалення, розширення діапазону набутих знань, умінь та навичок. Сприяння науково-методичних умов здійсненню освітнього супроводу професійної діяльності вчителів математики в закладах позашкільної освіти, впровадженню в цей процес інноваційних технологій, методів та засобів. Особливості створення та функціонування освітнього простору позашкільної освіти за матеріально-технічними організаційно-педагогічними умовами. Особистісно-професійного самовизначення здобувачів освіти за професіологічними організаційно-педагогічними умовами. Характеристика організаційно-управлінських педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти.

Тема 2. Модель професійної діяльності майбутніх учителів математики в закладах позашкільної освіти

Побудова моделі професійної діяльності майбутніх учителів математики в закладах позашкільної освіти за загальними та спеціальними принципами, інтегративним підходом (комплексне застосування системного, компетентнісного, діяльнісного, акмеологічного, особистісно-орієнтованого, аксіологічного методологічних підходів). Визначення пізнавальним блоком моделі шляхів розкриття змісту ціле-мотиваційної, пізнавальної, інформаційно-комунікаційної та оцінювально-рефлексивної готовності, переліку навчальних дисциплін. Розкриття, за інформаційно-комунікаційним блоком моделі, етапів, методів, організаційних форм і засобів навчання. Визначення, за оцінювально-рефлексивним блоком,

освітніх досягнень здобувачів освіти за критеріями, показників та рівнями їхньої сформованості.

Тема 3. Організаційно-методичний супровід професійної діяльності вчителів математики в закладах позашкільної освіти.

Запровадження в освітню діяльність закладів поашкільної освіти моделі професійної діяльності в них вчителів математики. Розробка авторського організаційно-методичного супроводу: програма навчального змістового модуля «Професійна діяльність учителів математики в закладах позашкільної освіти»; методичні рекомендації для вчителів «Підготовка майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти». Комплекс діагностичного інструментарію для учасників навчального-виховного процесу.

IV. Засоби діагностики успішності навчання

Формами та методами контролю є: метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю, метод самоконтролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Форма семестрового контролю <i>залік</i>
	значення оцінки
90-100	зараховано
75-89	
60-74	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

VI. Інформаційні джерела для вивчення субмодуля

Основні:

1. Бевз Г. П. Моя методика математики : навч. посіб. Київ: Навчальна книга-Богдан, 2021. 584 с.

2. Васильєва Д. В., Вашуленко О. П., Волошена В. В. Методика компетентісно орієнтованого навчання математики в ліцеї на рівні стандарту: методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 175 с.

3. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення: 13.07.2022).

4. Закон України «Про позашкільну освіту». URL : <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/59/pozashkilnaosvitaукраїні/nrb/> (дата звернення: 29.03.2021).

5. Модернізація організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти : методичний посібник / [А.Е. Бойко, В.В. Вербицький, А.В. Корнієнко, О.В. Литовченко; за ред. В.В. Мачуського]. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 223 с.

Додаткові

1. Кепша Я. С. Навчально-виховний процес позашкільних навчальних закладів в умовах реалізації компетентнісного підходу. *Молодь і ринок*. 2006. № 9. С. 43–48.

2. Клязьмін Р. І. Особливості організації гурткової роботи з математики в позашкільних закладах освіти. *Збірник наукових праць викладачів, аспірантів, магістрантів і студентів фізико-математичного факультету / ПНПУ імені В. Г. Короленка*; редкол.: Т. М. Барболіна (голов. ред.) та ін. Полтава: Астроя, 2022. С. 161–163.

3. Клязьмін Р. І. Підготовка майбутніх учителів математики до професійної діяльності в закладах позашкільної освіти: методичні рекомендації. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 19 с.

4. Клязьмін Р. І., Цина, В. І. Напрямки організації навчально-виховного процесу в позашкільних закладах освіти. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2024. № 7(25). С. 730–743. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7\(25\)-730-743](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7(25)-730-743)

5. Клязьмін, Р. І., Цина, В. І. Особливості професійної діяльності учителів математики в позашкільних навчальних закладах. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. № 8. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/213> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12760659> Article ID 213

6. Козирод О., Титаренко В. Вітчизняний досвід діяльності закладів позашкільної освіти з науково-технічної творчості учнів. *Українська професійна освіта*: науковий журнал. Вип. 8, 2020. С. 19–28.

7. Позашкільна освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання. Нормативний збірник в 2-х томах. Т. 1. Київ : АБЕРС, 2008. 308 с.

Інформаційні ресурси:

1. Васильєва Д. В. Я дослідник. Математика. 6 кл. Розробки уроків та методичні рекомендації. URL : <https://www.calameo.com/read/0054435510401c6e7978e>.

2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL : <http://www.mon.gov.ua>

3. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Українським державним центром позашкільної освіти: науково-технічний напрям. URL : https://udcpro.com.ua/metod_work/

4. Проект концепції розвитку позашкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-konceptiyi-rozvitku-pozashkilnoyi-osviti>

5. Сінгапурська математика. URL: <https://ja-doslidnik.com/singapurska-matematika>

6. Стратегія розвитку позашкільної освіти. URL: https://sev-shostka.com.ua/2019/Dokumentaciya/strategija_rozvitku_pozashkil_noi_osviti_2018.pdf